Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 25 maart 2025

Portefeuille: Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (32)
Agendapunt: B19

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met de ondertekening van de landelijke Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met de inhoud van de bijgevoegde Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030;
2. In te stemmen met het machtigen van de wethouder Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit om namens de gemeente de Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030 te ondertekenen;
3. In te stemmen met het informeren van de raad door middel van bijgevoegde raadsbrief.

Kernboodschap

Het college van B&W stemt in met de ondertekening van de landelijke Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030 (UAZ). Dit is een vervolg op de bestaande landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek (UAS) van Rijksoverheid, gemeenten en bedrijfsleven. In de UAZ staan concrete acties die nodig zijn om ook na 2025 de zero-emissiezones voor bestel- en vrachtauto's geharmoniseerd in Nederland te implementeren. De UAZ sluit aan bij de Amsterdamse Uitvoeringsagenda Uitstootvrije mobiliteit (6 juni, 2023) en de onderliggende ambitie van het Actieplan Schone Lucht Amsterdam (2019).

Bestuurlijke achtergrond

In het Klimaatakkoord (2019) (onderdeel c2.5) is de invoering van zero emissie (ZE)-zones voor bestel- en vrachtvoertuigen als concrete maatregel opgenomen. In circa 30 grote steden zullen in uiterlijk 2025 middelgrote uitstootvrije zones worden vastgesteld.

In het Actieplan Schone Lucht Amsterdam (1 oktober 2019, B&W) is het voornemen opgenomen dat er in Amsterdam per 2025 een uitstootvrije zone zal worden ingevoerd voor bestel- en vrachtvoertuigen in het gebied binnen de ring.

In de landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek (2021, B&W) is afgesproken door Rijksoverheid, gemeenten en bedrijfsleven om concrete acties uit te voeren die noodzakelijk zijn om in 2025 de zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto's te kunnen invoeren, conform de ambitie van het Actieplan Schone Lucht. Deze uitvoeringsagenda heeft een geldigheidsduur tot 1 januari 2025.

In de Amsterdamse Uitvoeringsagenda Uitstootvrije Mobiliteit (6 juni 2023, B&W) zijn de concrete maatregelen gepresenteerd die de luchtkwaliteit in de stad moeten verbeteren. De uitstootvrije zone voor bestel- en vrachtauto's die per 1 januari 2025 ingaat, is een van die maatregelen.

Het definitieve verkeersbesluit van Amsterdam tot invoering van de uitstootvrije zone bestel- en vrachtauto's is op 25 juli 2024 genomen door het college. De zone is per 1 januari 2025 binnen de S100 ingevoerd, en binnen de milieuzone worden de regels voor personen- en bestelauto's

aangescherpt. Daarmee wordt voldaan aan de acties uit de landelijke UAS.

Bestuurlijke prioriteit

In het coalitieakkoord is afgesproken om uitstootvrij en duurzaam vervoer te stimuleren en het programma Luchtkwaliteit door te zetten – Amsterdams Coalitieakkoord 2022-2026, pagina 61.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder a Gemeentewet

Het college is bevoegd om het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of burgemeester hiermee is belast.

Artikel 169, eerste tot en met derde lid, Gemeentewet

1. Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het door het college gevoerde bestuur.
2. Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.

Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Onderbouwing besluit

Ad 1. In te stemmen met de inhoud van de bijgevoegde Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030;

In 2021 ondertekende Amsterdam de Uitvoeringsagenda Stadslogistiek 'Op weg naar zero-emissie', samen met 33 partijen, waaronder het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gemeenten en branche- en belangenorganisaties. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de invoering van de zero-emissiezones. Deze uitvoeringsagenda had een geldigheidsduur tot 1 januari 2025.

Naar aanleiding van de landelijke Uitvoeringsagenda Stadslogistiek (UAS, 2021) is een nauwe samenwerking ontstaan die tot verregaand landelijk geharmoniseerde regelgeving heeft geleid bijvoorbeeld als het gaat om ontheffingen en overgangsregelingen voor de uitstootvrije zone stadslogistiek. Het nut van deze uitvoeringsagenda heeft zich daarmee bewezen.

Met het oog op de invoering van de uitstootvrije zone voor bestel- en vrachtauto's in Amsterdam per 2025, wordt het college geadviseerd om zich opnieuw te committeren aan een vervolg van deze samenwerking, door de landelijke **Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 'Op weg met zero-emissiezones' (UAZ)** te ondertekenen.

De UAZ heeft drie doelen:

1. Het vastleggen van en vasthouden aan afspraken om het beleid rondom zero-emissiezones in stand te houden, waar nodig te herijken en te verbeteren.
2. Het maken van afspraken over de periode van 1 januari 2025 tot 1 januari 2030.
3. Het maken van afspraken hoe om te gaan met beleidsontwikkeling rondom zero-emissiezones over de periode vanaf 1 januari 2030.

De samenwerking draagt bij aan duidelijkheid voor ondernemers en voorkomt een lappendeken aan regels. Ook kunnen ondernemers zich beter voorbereiden op veranderingen in regelgeving als deze op tijd vast staan en niet tussentijds wijzigen. De ondertekende partijen streven gezamenlijk ernaar om de zero-emissiezones te continueren, ook na 2030.

In de UAZ worden ook de afspraken vastgelegd die op bestuurlijk niveau zijn overeengekomen met de branche- en belangenorganisaties en gemeenten, respectievelijk op 20 en 22 januari 2025.

De afspraken betreffen:

- De overgangsregeling voor bestelauto's emissieklasse 6 gaat van 2028 naar 2029;
- De waarschuwingsperiode wordt 6 maanden in plaats van 4 maanden na de invoering van de uitstootvrije zone;
- Een landelijke werking van een tweetal ontheffingen: bij bedrijfseconomische omstandigheden en netcongestie.

Belangrijke punten uit de uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030:

1. Zero-emissiezones vanaf 2025
Vanaf 1 januari 2025 zijn in Amsterdam en andere grote gemeenten zero-emissiezones voor bestel- en vrachtauto's ingevoerd. Deze maatregel richt zich op het verbeteren van luchtkwaliteit, leefbaarheid, en het verminderen van uitstoot in de stad. Partijen spannen zich in om het aantal gemeenten en andere partners die de UAZ ondersteunen uit te breiden.

2. Overgangsregelingen voor voertuigen

De overgangsregelingen voor Euro 6-vrachtwagens tot 2030 en bestelauto's tot 2028 zijn opnieuw opgenomen, samen met vrijstellingen voor specifieke voertuigcategorieën zoals oldtimers en voertuigen voor mindervaliden. Partijen bewaken de gemaakte afspraken over de ontheffingen en overgangsregelingen tot 2030. In 2025 maken partijen afspraken over het toegangsbeleid voor de uitstootvrije zones na 2030.

3. Centraal loket voor ontheffingen
Voor de afhandeling van ontheffingen is per 1 juli 2024 door de G4 een tijdelijk centraal loket ingericht en operationeel. De partijen richten uiterlijk zomer 2025 gezamenlijk een beheerorganisatie in voor de exploitatie en instandhouding van een structureel centraal loket van de RDW.

4. Laad- en tankinfrastructuur
De gemeente werkt nauw samen met de regio en het Rijk om voldoende laad- en tankinfrastructuur beschikbaar te maken, cruciaal voor de succesvolle invoering van zero-emissiezones.

5. Toekomstbestendige bebording

In de UAZ is opgenomen dat partijen zich inzetten om toe te werken naar een nieuw en toekomstbestendig verkeersbord voor de zero-emissiezones. Dat moet het mogelijk maken om een zone voor taxi's in te stellen en duidelijkere bebording te hanteren bij een toekomstige uitbreiding van de uitstootvrije zone voor bestel- en vrachtauto's.

6. Monitoring en evaluatie
De voortgang van de implementatie van zero-emissiezones wordt jaarlijks geëvalueerd, waarbij onder andere wordt gekeken naar beschikbaarheid van voertuigen en de laadinfrastructuur. De impact op de luchtkwaliteit en het behalen van de klimaatdoelen worden zorgvuldig gemonitord.

Relatie met Amsterdamse ambities

De afspraken uit de UAZ sluiten naadloos aan op de ambities van de gemeente Amsterdam om de luchtkwaliteit te verbeteren en de CO_2-uitstoot te reduceren. Daarbij is er niet alleen oog voor schonere mobiliteit, maar ook minder en andere vormen van mobiliteit Een van de maatregelen die Amsterdam in haar eigen Uitvoeringsagenda Uitstootvrije mobiliteit (6 juni 2023 B&W) heeft besloten, is de invoering van de uitstootvrije zone voor bestel- en vrachtauto's vanaf 2025. Het verkeersbesluit voor het instellen van de zone is reeds genomen (16 juni 2024, B&W).

Door de UAZ te ondertekenen blijven we samenwerken met andere overheden en belangen- en brancheorganisaties en maken we landelijke afspraken die ten goede komen aan de uitstootvrije zone voor onze stad. Daarnaast blijft ook samenwerking op lokaal niveau van groot belang. Dat blijven we doen met onder andere de Commissie Bevoorrading Amsterdam, andere lokale belangenvertegenwoordigers en de ondernemers zelf. Samen monitoren we de implementatie van de uitstootvrije zone en helpen we ondernemers in de overstap naar uitstootvrij transport.

Ondertekenaars

De uitvoeringsagenda is voorbereid en breed afgestemd tussen Rijksoverheid, gemeenten (waaronder Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Tilburg), VNG, het Gemeentelijk Netwerk voor Mobiliteit en Infrastructuur (GNMI), de sector (TLN, Evofenedex, RAI Vereniging, BOVAG) en de Stichting Natuur & Milieu.

Ad 2. In te stemmen met het machtigen van de wethouder Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit om namens de gemeente de Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030 te ondertekenen;

Na het besluit tot instemming met de inhoud van de UAZ, machtigt het college de wethouder om de UAZ namens het college te ondertekenen.

Ad 3. In te stemmen met het informeren van de raad door middel van bijgevoegde raadsbrief.

Om de raad te informeren over de ondertekening van de UAZ, is een raadsbrief opgesteld met daarin de verhaallijn zoals deze ook is opgenomen in dit collegestuk onder Ad 1. Ook wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken van de invoering van de zero emissiezone.

De raadsbrief is opgenomen als Bijlage 2

Participatie

Met het ondertekenen van de UAZ wordt de bestaande samenwerking van de UAS voortgezet, waaronder de samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gemeenten, en branche- en belangenorganisaties.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

De ondertekening van de UAZ brengt geen verplichtingen met zich mee.
De kosten die samenhangen met de operationele voorbereiding van de uitstootvrije zone in 2025 vallen buiten de scope van dit besluit.

De kosten die de gemeente Amsterdam maakt voor de uitvoering van de acties uit de Uitvoeringsagenda bestaan enkel uit de personele kosten voor het participeren in de landelijke werkgroep. Dit valt binnen het huidige takenpakket van het team Uitstootvrije Mobiliteit. De voorliggende besluiten hebben geen financiële gevolgen en passen binnen het vastgestelde Actieplan Schone Lucht van 1 oktober 2019.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente

Binnen de gemeente: Opnemen in besluitenlijst.

Buiten de gemeente

Buiten de gemeente: Publieke ondertekening vindt plaats eind maart 2025, datum nog nader te bepalen.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-063241	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-015509	2. Raadsbrief 'Ondertekening landelijke Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030'.docx (msw12)
AD2025-015510	1. Uitvoeringsagenda Zero-emissiezones 2025-2030.docx (msw12)
AD2025-015511	Advies (pdf)
AD2025-019410	B - 19 Getekende brief VN2024-014762.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten